

Konverents „Teistmoodi tulevik“ • 13.06.2018

„Tööturu tulevik 2035“

Johanna Vallistu

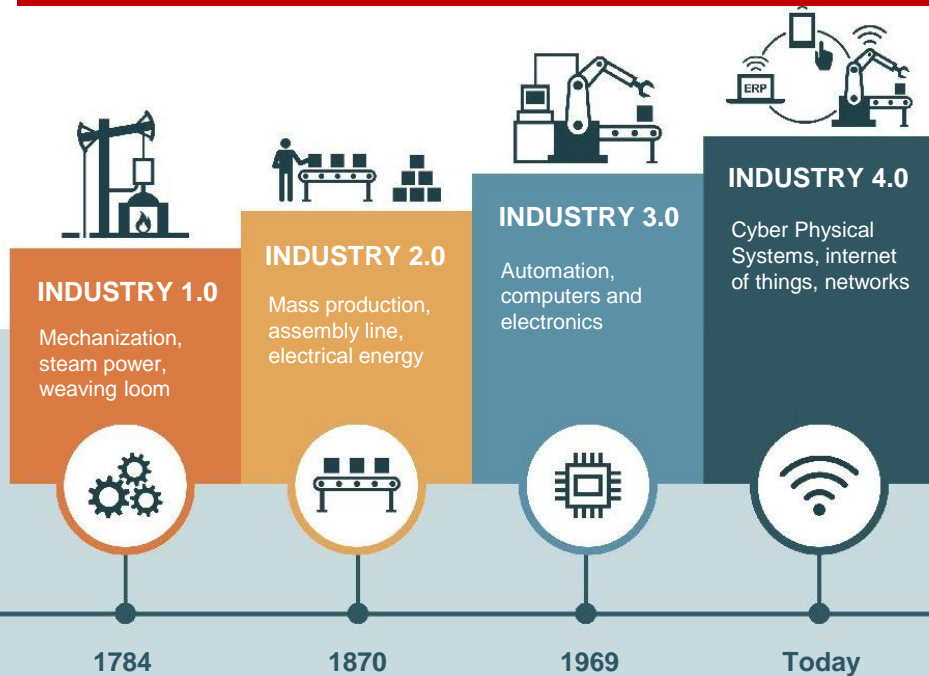
Tööturu tulevikustsenaariumi projektijuht

Arengus ei ole midagi enneolematut

Allikas: Erasmustravel.eu

Kui tahad, saad sellele joonisele panna eestikeelsed tõlked. Tekstid on joonisel muudetavad

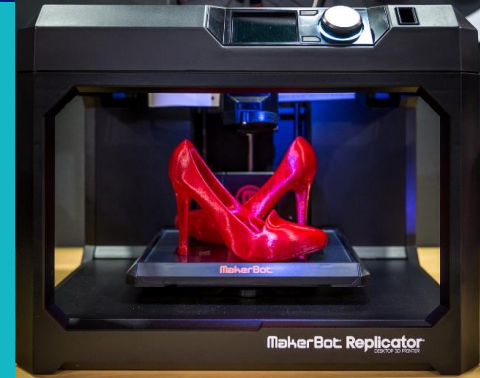

Allikas: Aberdeen Group, 2017

Mis on töömaailmas muutumas?

amazon
beta
mechanical turk

UBER

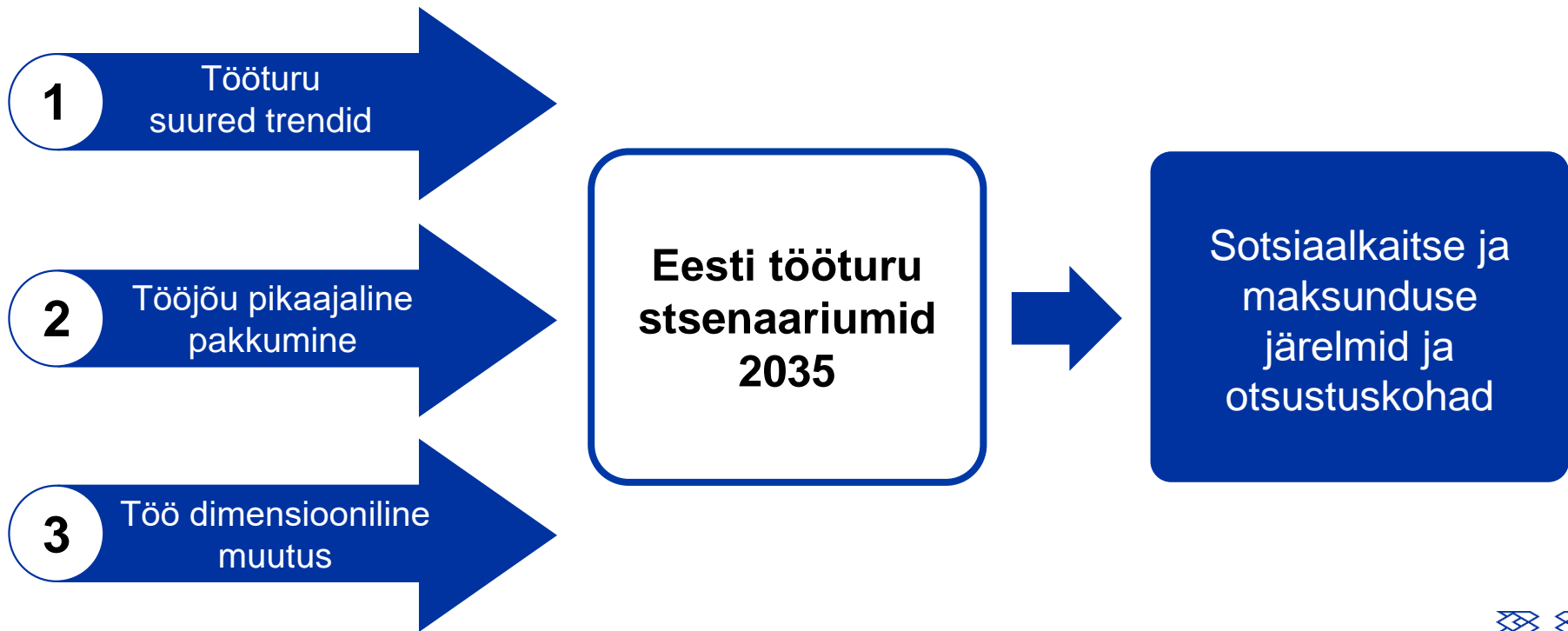

taxify

GOWORKAB'T

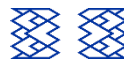
„Tööturg 2035“

Tehnoloogia & elustiil

- Probleemiks ei ole töökohtade kadu, sest tehnoloogilisel arengul on tugev töökohtade loomise efekt.
- Töökohti lisandub kõrge ja madala oskustasemega segmentides, **kaob keskmise oskustasemega segmendist.**
- Kasvab lühiajaline tööränne. Neli peamist gruppi: **lähetatud töötajad, lihttöö tegijad, talendid, digitaalnomaadid.**
- Kasvab platvormitöö ja tegutsemine tööturul **iseseisva lepingupartnerina.** See võib olla ajendatud nii **võimalusest** kui **vajadusest.**
- Kasvab paindlik töö, kuid Eestis on see pigem elitaarne kui vajaduspõhine.
- ELi tööõiguses laiendatakse töö määratlust uutele töövormidele.

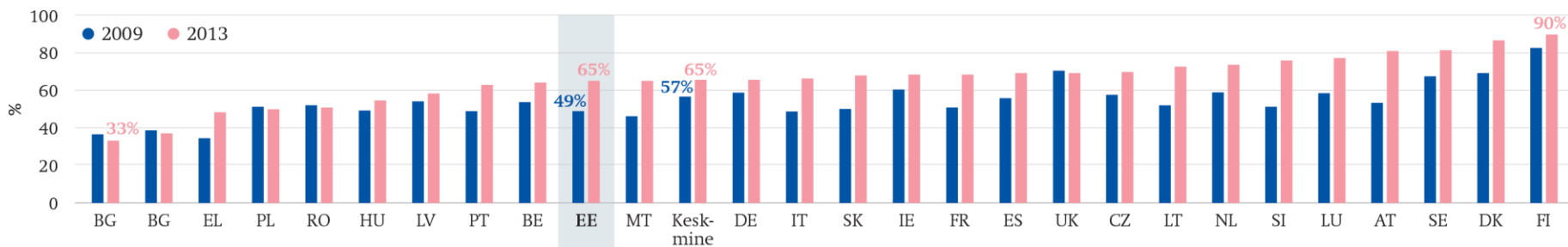
Suurbritannia kohtus leiti 2017. aastal, et Uberi sõidujuhid peaksid olema töötajad ja mitte iseendale tööandjad. Sarnased kohtuvaidlused on Uberil pooleli ka mitmel pool USAs.

Saame töötada aja- ja kohapaindlikult

Aja- ja kohapaindlik töö suurendab töötajate rahulolu

- **Ajapaindlik töö:** suurem kontroll oma tööaja üle on seotud parema töö- ja pereelu tasakaaluga.
Kaugtöö: suureneb vabal ajal töötamine, töö- ja pereelu konflikt
- Ettevõttele kasulik: kasvab tööaja intensiivsus, tootlikkus, lojaalsus ja motiveeritus
- Eestis paindlikkus töökohapõhine ja levinud EL-i keskmisel tasemel, aga kasvab kiiresti

Platvormitöö pakub uusi võimalusi

Riik	Hinnanguline osa tööelistest, kes töövormi kasutavad
Austria	9,5%
Šveits	10,0%
Saksamaa	6,2%
Itaalia	12,4%
Holland	4,9%
Rootsi	4,9%
Suurbritannia	4,7%

Suurema paindlikkusega suureneb ka töötegija vastutus:

- Ebatüüpilise töö kasv ja õiguslik ebamäärasus
- Riskide ülekandumine tööandjalt töötegijale, nt ettearvamatute ja ebastabiilne tööaeg
- Surve enesejuhtimise suurenemiseks

Töötajate rahvusvaheline mobiilsus suureneb

Mobiilsus on kasvav trend, mida ajendab elustiil

- Võime eristada nelja mobiilsete töötajate rühma: lähetatud töötajad, lihttöötajad, talendid ja diginomaadid
- Majanduslike tegurite kõrval mõjutab lühiajalist töörännet üha enam sihtkoha kultuur, elukvaliteet, kliima jne
- Töökohad hakkavad juurde tekkima talentide tõmbekeskustesse

Kas traditsioonilises töösuhtes oleva töötaja kaitset tuleks laiendada ka uutele töövormidele?

JAH:

- Ebakindel tööaeg ja sissetulek ning sellest tulenev vaesusrisk. Ületöötamine, terviseriskid. Sotsiaalkaitstes augud sees või omal vastutusel.
- Maksuõiguslikud probleemid, sest töötegija õiguslik staatus võib olla ebaselge. Maksudest kõrvalehoidumine.

EI:

- Iseseisev lepingupartner on ettevõtja, kellel on kõik võimalused ise endale sotsiaalkaitse hankida.
- Ettevõtluskonto.

Ideed maailmast: tööõiguse ideoloogilise aluse ümbervaatamine

- Alluvussuhte asemele „isikliku töö“ kriteerium
- Baasõiguste ja -hüvede andmine kõikidele „isikliku töö“ tegijatele
- Lisaõigused, kui vastab lisatingimustele, nt tasustatud alluvussuhte olemasolu

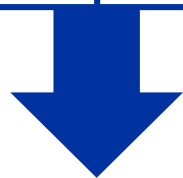
„Tööturg 2035“ stsenaariumid

Suured välised määramatused

- Kas tehnoloogia areng hakkab töökohti rohkem kaotama või looma?
- Milliseks kujuneb rändefoon? Kas EL muutub rändepoliitikate osas avatumaks või suletumaks?

Mis juhtub Eestis

- Hõive ja tööjõunõudlusega?
- Ebatüüpilise töö levikuga?
- Rändega?
- Töökohtadega?
- Töökohtade polariseerumisega?

Millised on otsustuskohad sotsiaalkaitse ja töömaksude osas?

Aitäh!

Johanna.vallistu@riigikogu.ee

riigikogu.ee/arenguseire

Arenguseire Keskus

